

169. Megyaszó, Harangod-ér

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, H

A miskolci Herman Ottó Múzeum 2001 májusában terepbejárást végzett a Harangod-éri tervezett duzzasztó területén. A Megyaszótól D-i irányban 1600 m-re található, a Harangod-ér és a bal partjához csatlakozó patak összefolyásának, a Fenyér-dűlő, a Szerelem-völgy és a Kerek-tábla dűlőkben.

A vizsgált terület nagyobbik részét rét, fűzes, valamint igen magasra nőtt sűrű gabona fedte. A tervezett duzzasztást É-ről határoló dombok D-i, szántott lábánál, valamint a Harangodba É-ről becsatlakozó patak és a Szerelem-völgyben a Harangod irányába lefutó patak összefolyása által határolt D-i fekvésű domboldalon, szintén szántásban, egy-egy igen intenzív felszíni leletek által jelzett régészeti lelőhelyet találtunk.

Szerelem-völgy: a két patak által közbezárt régészeti lelőhely viszonylag kicsi, legnagyobb kiterjedése 150×90 m, alapterületen 10329 m². Területén közepes leletsűrűségben kerültek elő 9. századi, valamint őskori kerámiatöredékek.

Fenyér-dűlő: a Harangod-ér Fenyér-dűlővel határos partján található egy D-i fekvésű domb lábának egy közvetlen a vízparton lévő sávjában. A régészeti leletek a felszínen igen keskeny sávban jelentkeznek, de mintegy 1200 m-en át folyamatosan követhetők. A lelőhely szélessége sehol sem éri el a 100 m-t, területe 71602 m². A régészeti lelőhelyen egy neolit település maradványai találhatók. Ny-i végét nem tudtuk pontosan meghatározni, ugyanis az ott található, magasra nőtt gabona ezt nem tette lehetővé. A leletek a lelőhely K-i végében folyamatosan, közepes leletsűrűségben, a lelőhely közepétől, annak jelenleg ismert Ny-i végéig pedig igen nagy felszíni leletsűrűséget mutatva, helyenként a környezettől markánsan elkülönülő foltokban találhatók meg.

PUSZTAI TAMÁS

170. Mesteri, Intapuszta temető

(Vas megye) Rő, Á, Kk, Kú

2001. augusztus 6–18. között a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola Történelem Tanszéke régésztechnikus szakirányú képzése 15 hallgatójával hitelesítő ásatást végeztem a területen. Holéczy Zoltán celldömölki orvos kutató itt 1941-ben a Magyar Nemzeti Múzeum megbízásából.³ Miután rajzairól hiányzik a méretarány, írásai pedig önellentmondásosak – szükségesnek ítéltük a feltárást.

Egy 78 m hosszú, 2 m széles kutatóárkot húztunk a temető kiterjedését és Holéczy hajdani feltárási helyét tisztázandó, eredményeit ellenőrizendő. A temető É-i szélét sikerült meghatározni, miközben 53 sírt tártunk

fel. Megállapítottuk, hogy a templom körüli temető az Árpád-korban (11. század vége–12. század eleje) indul, és a 17–18. századig volt használatban. Némely Árpád-kori sírok mellékletei voltak: gyűrű, S-végű karika, gyöngyök, vaskés. A késő középkori–kora újkori temetkezések mellékletei: párta, ruhakapcsok, és gombok.

A középkori templomnak csak szétdúlt köveit találtuk meg, kisedett falárkokat sem konstatáltunk, ahogy Holéczy kutatóárkainak helyét sem. Ugyanakkor a Holéczy által említett római kori épület egyik helyiségeinek nyomait (járószint) – meglehetősen töredékes állapotban – sikerült megfigyelni.

A feltáró munkát a MÁVÉPCELL Kft. (Celldömölk), a Berzsényi Mgtsz (Egyházashetye) és a Mesteri Önkormányzat támogatta.

ILON GÁBOR

171. Mezőcsát, Szőke-hát

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, V

A dűlőben leltárkönyvi és adattári adatok alapján valószínűsített régészeti lelőhelyek, valamint a Csörsz-árok állapotának meghatározása érdekében végeztük 2001 októberében a terület felszíni régészeti vizsgálatát.

A kutató terület Mezőcsáttól É-ra, Igricitől Ny-ra található a Burok-halom melletti Burok-völgy és a Matola (Matata)-ér találkozásánál, a Szőke-hát-dűlőben. A két egykori vízfolyás medre által K-ről, É-ről és Ny-ról közbezárt, markáns dombhát – Szőke-hát – gerince ÉNy–DK tájolású.

Terepbejárásumkorán a Csörsz-árokknak már nem találtuk meg a felszíni nyomait, azt a mezőgazdasági művelés teljesen eltüntette. A vizsgált területen azonban négy intenzívebb és kettő kisebb intenzitást mutató, bronzkori és késő vaskori felszíni leletelőfordulást dokumentáltunk. Mindezek alapján a tervezett bányaterületen egy nagyobb kiterjedésű őskori település található. A település belső tagolását a területet a helyszíni szemle időpontjában sűrűn fedő gyom és napraforgó torzsák miatt nem lehetett tökéletesen meghatározni.

Munkatársak: Hellebrandt Magdolna, Csengeri Piroška, Csáki Csilla, Kozmáné Bányi Judit, Tóth Edina, Arnóczki Krisztina.

PUSZTAI TAMÁS

172. Mezőszemere, Kismari-fenék

(Heves megye) N

A lelőhely Szihalom község D-i határában, a Szihalmot Mezőszemerével összekötő műút K-i oldalán, egy Ny–K irányú földút nyomvonalán található. A régészeti jelentőségű terület az M3 autópálya nyomvonalán végzett terepbejárások során vált ismertté, kutatására az autópálya építését megelőzően, 1995–1997. között került sor. 1995–1997. között csak az autópálya nyomvonalát kutattuk meg, a lelőhelyet érintő egyéb létesítmények területét nem vizsgálhattuk meg alap-

3 KISS GÁBOR: Vas megye 10–12. századi sír- és kincsleletei, Szombathely, 2000.